OTDK-dolgozat

2023.

A PEDOFILELLENES TÖRVÉNY ÉS A MÉDIA KOMMUNIKÁCIÓJA

ANTI-GAY LAW AND THE MEDIA COMMUNICATION

JELIGE: ENW335

Kézirat lezárásának dátuma: 2023. január 10.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS..... 1
1. AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTALÁNOS ALAPELVEI..... 4
2. MAGYAR HÍRPORTÁLOK KOMMUNIKÁCIÓJA..... 8
2.1. Kormánypárti híroldalak jelenléte a médiapiacon..... 8
2.2. Kormánypárti- és független híroldalak kommunikációja..... 9
2.3. Kormányreakciók..... 12
3. TÁRSADALMI HÁTTÉR..... 14
3.1. A pedofilellenes törvény és a háború kapcsolata..... 14
3.2. A pedofilellenes törvény társadalmi háttere..... 16
3.2.1. Diktatúrák közös jellemzői..... 16
3.2.2. A diktatúrák kirekesztő magatartása..... 17
3.2.3. LMBTIQ emberek elleni magyar és orosz fellépések..... 18
3.3. Összegzés..... 21
4. AKIKRE A NEMZETKÖZI MÉDIAREAKCIÓK HATÁSSAL LEHETNEK..... 22
4.1. Internetfelhasználók Magyarországon..... 22
4.2. Nyelvtudás Magyarországon..... 23
5. PRIMER KUTATÁS..... 25
5.1. A diskurzuselemzés irodalma..... 25
5.2. Facebook hozzászólások diskurzuselemzése..... 26
5.2.1. Büszke magyar..... 27
5.2.2. Szégyenkező..... 27
5.2.3. Védelmező..... 28
5.2.4. Határátlépő..... 29
5.3 Összegzés..... 30
ÖSSZEFOGLALÁS..... 32

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Egy kormánypárti hírportál, az Origo Facebook posztja a pedofilellenes törvényről.. 5

2. ábra: Egy független hírportál, a HVG Facebook posztja a pedofilellenes törvényről..... 5

3. ábra: A magyarországi Top10 weboldal elérése 2022. II. negyedévében..... 9

4. ábra: A törvény a pedofil bűncselekmények visszaszorítását szolgálja, vagy a pedofília ürügyén súlyosan korlátozza a melegek jogait..... 11

5. ábra: Mennyire ért egyet azzal, hogy a gyerekek nagyobb valószínűséggel válnak meleggé, ha 18 éves koruk előtt meleg kapcsolatokról hallanak?..... 12

6. ábra: Magyar előfizetői piacméret előrejelzés (millió USD)..... 23

7. ábra: Magyarország nyelvtudása 2016-ban az Eurostat adatai alapján..... 24

BEVEZETÉS

Az időpont 2022. február 24.: Oroszország megtámadta Ukrajnát. Egy korábbi időpont: 2021. június 23.: a helyszín München, az Európa Bajnokság német-magyar futballmérkőzése. Egy szurkoló szivárványszínű zászlót lebegtetve futott a pályára a magyar himnusz alatt, melyet taps és éljenzés fogadott. A szivárványszínű zászló a béke és az LMBT-közösség melletti szolidaritás jelképe. De miért volt erre szükség? Mi váltott ki belőle egy erős kényszert arra, hogy így megnyilvánuljon?

A magyar Országgyűlés 2021. június 15-ei ülésnapján fogadta el a *2021. évi LXXIX. törvény a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról* szóló törvényt, mely nyugaton óriási felháborodást keltett. A probléma, hogy ez számos helyen szembemegy az Európai Unió általános alapelveivel, értékeivel, céljaival és alapító szerződéseiben foglaltakkal. Hogy az előbbi esetek hogyan függenek ezzel össze, dolgozatom során kifejtem, és a kormány nézőpontját alátámasztom két hírportál kommunikációjának szemléltetésével, illetve a magyar társadalmi háttér ismertetésével.

A hírportálok- és a miniszterelnök kommunikációja azért fontos, mert a kormánysajtó gyakran hadakozik a külföldi médiában megjelent Magyarországot érintő írásokkal. Például a 888.hu *Ugyanazok sivalkodnak a pedofilellenes törvény miatt, mint anno a migráció miatt* című cikkében azt írja, hogy nemzetközi össztűz indult a pedofilellenes törvény ellen, és részletezi, hogy „*Mindössze azért, mert a gyermekek védelme érdekében egy olyan törvénycsomag került elfogadásra, amely a gyerekek és a szülők jogai mellett áll ki, a pedofilok ellenében.*” Azt mondja, hogy a „hazug” nemzetközi állítások, miszerint a törvény homofób és melegellenes, a „teljes Soros-hálózat”-tól indult el (888.hu, 2021)

Innen és a dolgozatom második-harmadik fejezetében kifejtett hírportálok és a miniszterelnök kommunikációjának vizsgálatával, mellyel szemléltetem a hazai médiapiacot, különválasztva a független- és a kormánypárti sajtót, jól látszik, hogy a magyar kormány és a lakosság fontosnak tartja a kívülről érkező kritikát. Ebből következik, hogy megpróbálom megadni a média fogyasztói tipológiáját aszerint, hogy a magyar problémák külföldi kommunikálására milyen reakciók érkeznek a hazai olvasóktól.

Ezelőtt vizsgálnom kell, hogy hány emberről beszélünk, akire hatással lehetnek a nemzetközi médiareakciók. Több közvélemény-kutatás bemutatásával számszerűsítem, hogy a magyar lakosság hány százaléka van jelen a világhálón, azon belül a Facebookon, illetve,

hány százaléka beszél legalább egy idegen nyelvet. Ezt fontos tisztázni, hiszen a magyarok azon részére lehetnek csak hatással a nemzetközi médiareakciók, akik megfelelnek ezen feltételeknek. Rendkívül fontos a nyelvtudás, hiszen ők azok, akik tudnak külföldi sajtótermékekből tájékozódni, az egynyelvűek viszont kizárólag magyar sajtótermékekből képesek erre, amik kétpólusúak.

Utóbbi kijelentésem tisztázására releváns esetek figyelembevételével összehasonlító elemzést végzek kormánypárti- és független sajtó termékei között. A cikkeket konkrét példákon keresztül mutatom be – hogy hogyan kommunikálják az olvasók felé a törvénymódosítást. Ebből jól láthatóvá válik, hogy a lakosság azon százaléka, aki nem beszél idegen nyelvet, milyen formában, milyen nyelvi stílusban éri el a nyugati híreket.

Azt, hogy a magyar problémák külföldi kommunikálására milyen reakciók érkeznek a hazai olvasóktól kvalitatív kutatásom keretében saját diskurzuselemzésemmel írom le. Ezt releváns szakirodalmak segítségével végzem el. A diskurzuselemzésem külföldi sajtók Facebook oldalainak magyarországi hírekkel kapcsolatos posztjaira érkezett hozzászólásokat vizsgálja magyar emberekre koncentráltan. Az elemzés során a BBC, a CNN és a The New York Times Facebook oldalának több releváns eseténél (Orbán Viktor tusványosi beszéde, a pedofilellenes törvény ismertetése, a homoszexuálisok és a transzneműek megjelenítésének korlátozása a magyar médiában, az UEFA német-magyar mérkőzés esete, Kovács Zoltánnal, a nemzetközi kapcsolattartóval való BBC-s interjú, az Európai Parlament félelmei Magyarországgal szemben, határlezárások és az új abortusztörvény kritikája) a magyar hozzászólókat tipizálom. Négy típust különböztettem meg: a büszke magyarokat, a szégyenkezőket, a védelmezőket és a határátlépőket, melyek reprodukálják a médiahatás elméleteket.

Ennek célja megválaszolni fő kérdésem, hogy *befolyásolják-e a nemzetközi médiareakciók a magyar közvéleményt; ha igen, mennyiben befolyásolják?*

Kérdéseim még, hogy *a magyarokat érdeklik a külföldi hírek?*

Mi a fő különbség független- és kormánypárti sajtótermék kommunikációja között?

Valamint, hogy *a magyarok közül hányan vannak azok, akik tudnak nemzetközi hírportálokról tájékozódni? Ebből hányan tájékozódnak onnan valójában?*

Ezen kívül, *milyen magyar hozzászóló típusokat különböztethetünk meg a nagyobb külföldi sajtótermékek Facebook hozzászólásai között?*

És hogy *a magyarok közül hányan vannak azok, akik csak magyar hírportálokról tudnak tájékozódni? Mi ezzel alapvetően a baj? Miben hasonlít Magyaroroszág a korábbi diktatúrák értékeihez?*

Dolgozatom végén összegzem megállapításaimat és levonom a következtetéseimet.

1. AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTALÁNOS ALAPELVEI

A bevezetőben is említett müncheni Európa Bajnokságon történtek a Magyarországon érvénybe lépett pedofilellenes törvény következményei. München főpolgármestere, Dieter Reiter, és a városvezetés szolidaritás jelképeként szerette volna a szivárvány színeivel kivilágítani a városi stadionjukat. Az UEFA nem engedélyezte a kezdeményezést, mely végül azt eredményezte, hogy egy szurkoló a magyar himnusz alatt szivárványszínű zászlót lebegtetve futott a pályára.

A probléma, amiért a nyugati sajtó felháborodását keltették a pedofilellenes törvénnyel, hogy az összemossa a pedofilokat a homoszexuálisokkal, a gyermekvédelmet úgy definiálja, hogy utóbbiakat megbélyegzi, jogaikat elveszi.

A törvény kiterjed a homoszexualitás népszerűsítésének (megjelenítésének) tilalmára, a születési nemtől való eltérés és megváltoztatás bemutatásának korlátozására. A törvény állítása szerint mindezek kedvezőtlenül befolyásolják a kiskorúak szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődését. A törvény továbbá kiemeli a kiskorúak születési nemükhöz való jogát és fiatalkorúak számára a homoszexualitás témájával foglalkozó médiatartalmak bemutatásának tiltását.

Néhány kérdéseket felvető és indulatot keltő cikkely az említett törvénymódosításból, melyen tisztán látszik a pedofília és a nemváltoztatott-, valamint homoszexuális személyek egy azon kalap alá vétele:

„3/A. § A gyermekvédelmi rendszerben az állam védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát.” (LXXIX. törvény, 2021, részlet)

„3. § (1a) Tilos az olyan reklámot tizennyolc éven aluliak számára elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.” (LXXIX. törvény, 2021, részlet)

„5/A. § E törvényben foglalt célok és a gyermekek védelme érdekében tilos tizennyolc éven aluliak számára pornográf, valamint olyan tartalmat elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást népszerűsíti, jeleníti meg.” (LXXIX. törvény részlet, 2021)

Rendkívül jó szemléltető eszköz ehhez a megbélyegzéshez a hírportálok kommunikációja.

1. ábra: **Egy kormánypárti hírportál, az Origo Facebook posztja a pedofilellenes törvényről**

Forrás: Origo.hu (2021)

2. ábra: **Egy független hírportál, a HVG Facebook posztja a pedofilellenes törvényről**

Forrás: HVG.hu (2021)

Mindezzel szemben az Európai Unió általános alapelvei az egyenlő bánásmód alapelve és a diszkrimináció tilalma, melyeket minden Uniós tagállam, így Magyarország is elfogad, és amiket az Európai Unió Alapjogi Chartája (2000) is rögzít. Az Európai Unió olyan célokat

fogalmaz meg, mint hogy biztosítja a szabadságot, a biztonságot és a jog érvényesülését belső határok nélkül, illetve küzd a társadalmi kirekesztés és a megkülönböztetés ellen.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkelye szól a megkülönböztetés tilalmáról: „*Tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékosság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.*” (Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 21. cikk, 2016)

Az Európai Unió alapító szerződései közé tartozik az 1999-től érvénybe lépő Amszterdami Szerződés, melynek 13. cikkelye rendelkezik a szexuális orientáció alapján való diszkrimináció tiltásáról. Így tehát a tagállamok az Európai Unióba lépésükkel elfogadták, hogy a homoszexualitást magánügynek, a homoszexuális életforma szabad választását alapvető emberi jognak tekintik.

Az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségére vonatkozó stratégia (2020-2025) is egy olyan törekvés, mellyel a pedofilellenes törvény szembemegy. Az Európai Bizottság 2020. november 12-én fogadta el a 2020-2025 közötti időszakra vonatkozó LMBTIQ egyenlőségi stratégiáját, mellyel az Európai Uniót az egyenlőség uniójává szeretné emelni. A sokszínűséget kollektív gazdaságunk részévé szeretné tenni, az Uniót megkülönböztetés mentessé szeretné felépíteni, ahol minden ember önmaga lehet a kirekesztés vagy az erőszak veszélye nélkül (Európai Bizottság, 2020).

Ez a stratégia az LMBTIQ személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetés leküzdésére jött létre, ugyanis amellett, hogy az EU az elmúlt években fokozatosan haladt előre az LMBTIQ személyek esélyegyenlősége felé, a legújabb kutatás szerint (2019) az LMBT személyek már 43%-a érezte úgy, hogy hátrányos megkülönböztetésben van része, míg 2012-ben csak 37% volt ez az arány. Emellett 2015-ben az uniós polgárok 71%-a, 2019-ben pedig 76%-a gondolta úgy, hogy a leszbikus, meleg és biszexuális személyeket a heteroszexuális személyekével azonos jogoknak kellene megilletniük (Európai Bizottság, 2020).

Az Európai Unió hivatalos weboldala is írja, hogy mindez alapvető értéke és joga az EU-nak, amit szerződés is rögzít. Ezen alapvető jogok védelme ugyanúgy a tagállamok felelőssége is, ahogy az Európai Bizottságé, a Parlamenté és a Tanácsé. A „Pedofilellenes”

törvény viszont ezen alapelvekkel szembemegy, amivel kivívta a nyugati tagországok erőteljes figyelmét és ellenszenvét.

Igaz, Európai Unión kívüli országokban máshogy kezelik ezt a kérdést: például Iránban vagy Szaud-Arábiában a homoszexualitás bűnként van nyilvántartva, melynek elkövetéséért akár halálbüntetés is kiszabható. Viszont fontos kiemelni, hogy ez nem vonatkozik az Európai Uniós tagállamokra. Arra, hogy miért tartom érdemesnek ezt az alapvető megállapítást tisztázni, a diskurzuselemzésem során visszatérek.

2. MAGYAR HÍRPORTÁLOK KOMMUNIKÁCIÓJA

Mivel a magyar médiapiac kétpólusú, és látszólag a kormánysajtó nagy hangsúlyt fektet a törvénymódosítás „tisztázására", illetve gyakran hadakozik a külföldi médiában megjelent Magyarországot érintő írásokkal – ahogy velük szemben a független sajtó gyakran fejezi ki egyetértését ezekkel – felvetülhet egy olyan kérdés, hogy a magyarok többségét érdeklik-e a külföldi hírek, tehát, hogy érdemes-e foglalkozni azzal a réteggel, akik eljutnak a nemzetközi sajtótermékekhez, és hogy mindezek hatással vannak-e rájuk.

A magyar hírportálok Facebook oldalát megvizsgálva – ez az a nyilvános portál, ahol mindenki számára elérhető az összes hozzászólás, illetve a reakciók- és a megosztások száma – megfigyelhető, hogy az olvasóktól számtalan reakció érkezik a külföldi megítélésekről- és a külföldi közéletről szóló cikkekre. Ebből az a következtetést vonható le, hogy a magyarokat érdeklik a külföldi hírek. Ez azért fontos, mert az érdeklődés az alapja annak, hogy a magyar emberek ellátogassanak a nemzetközi híroldalakra.

Ahhoz, hogy megvizsgálhassam, közvetlenül befolyásolják-e a nemzetközi médiareakciók a magyar közvéleményt, elsősorban ismertetem a magyar híroldalak kommunikációját, szemléltetve ezzel a magyar médiapiac kétpólusú mivoltát. Mivel a kormánypárti sajtótermékek nagy akadályozó tényezői lehetnek a nemzetközi médiareakciók üzeneteinek a közvélemény tudatához való eljutásában, fontos foglalkozni velük.

2.1. Kormánypárti híroldalak jelenléte a médiapiacon

A nemzetközi sajtótermékekkel visszhangban a hazai független hírportálok is egy véleményen vannak a pedofilellenes törvényről, viszont a kormánypártiak ragaszkodnak azon állításhoz, hogy a gyermekeket védik vele. Mivel itthon a médiapiac kifejezetten kétpólusú, és a kormánypárti hírportálok elég nagyszámban jelen vannak, illetve tömegeket érnek el, rendkívül befolyásolhatóvá válik általuk a magyar közvélemény.

„*Már legalább 50 százalékos a kormányzati kontroll a közéletet tematizálni képes sajtótermékek piacán*" – írja a Válasz Online. „*A Válasz Online gyűjtése szerint a 87 (illetve 88*) országos jelentőségű médium közül 44-et birtokol a Nemzeti Együttműködés Rendszere – ezen belül a politikával is foglalkozó televízióknak és napilapoknak a kétharmadát.*" (Válasz Online, 2021)

A DKT (Digitális Közönségmérési Tanács) megbízásából a Gemius Hungary Kft. által 2022 második negyedévében végzett felmérésből is kiderül, hogy a magyar közvélemény megosztó: top10 weboldal elérési listáján, mely a 3. ábrán is látható, nagyjából 50%-ban vannak a kormányközeli tulajdonossal, finanszírozóval rendelkező- és a kormányzattól független hírportálok (NMHH, 2022).

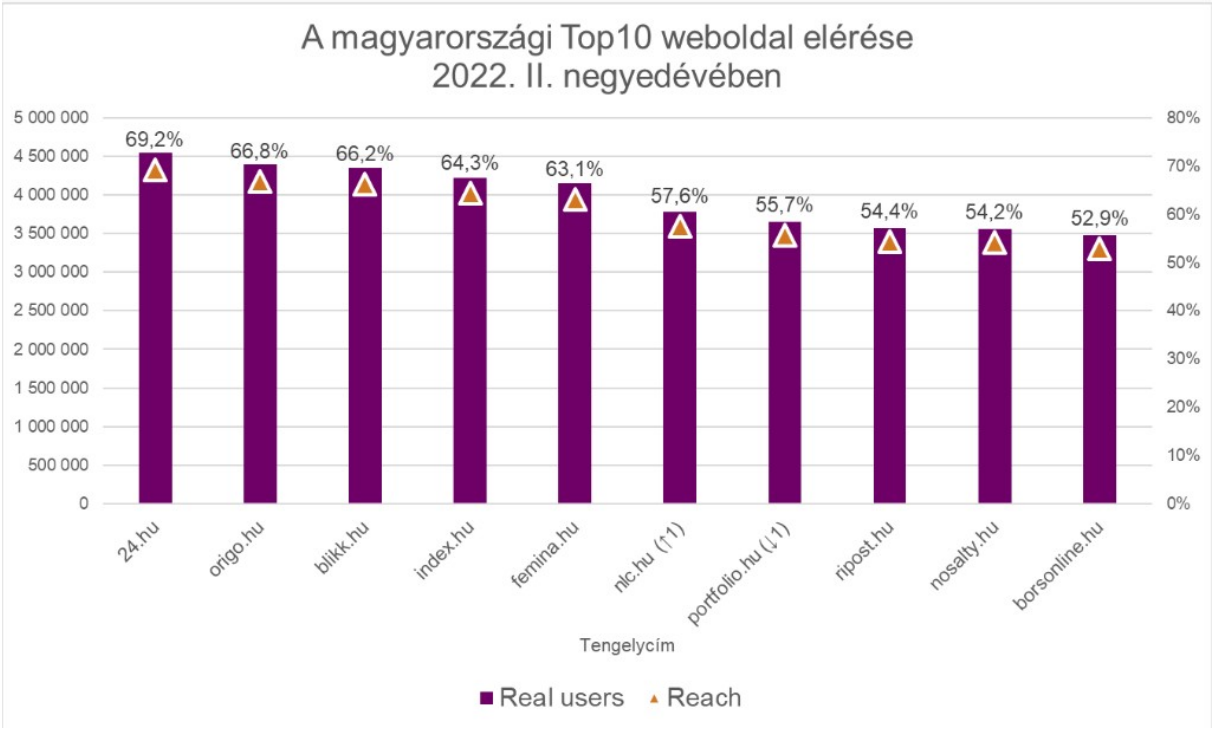

3. ábra: **A magyarországi Top10 weboldal elérése 2022. II. negyedévében**

Forrás: NMHH, DKT-Gemius, (2022)

2.2. Kormánypárti- és független híroldalak kommunikációja

Azt, hogy miért problémás, hogy a kormánypárti sajtó ekkora részét uralja a médiapiacnak, illetve ennyi embert elér, jól megmutatja az előző fejezetben említett Facebook posztos példa, azaz egy-egy ilyen termék kommunikációja. Ha összevetjük a független- és a kormánypárti hírportálok cikkeinek címeit, már érződik, ki milyen véleménnyel van a pedofilellenes törvényről, és jól látható a kommunikációjuk különbsége.

Kormánypárti hírportálok szalagcímei:

FELHÁBORÍTÓ: A BALOLDAL A VÉDELMÉBE VETTE A PEDOFILOKAT, NEM TÁMOGATJÁK A TÖRVÉNY SZIGORÍTÁSÁT (Ripost.hu, 2021)

„A gyermekek védelméből nem engedünk!” – elfogadták a pedofilellenes törvényjavaslatot (Metropol.hu, 2021)

Elfogadta az Országgyűlés a pedofilellenes törvénycsomagot (Magyarnemzet.hu, 2021)

Független hírportálok szalagcímei:

Átment a melegellenessé alakított pedofiltörvény, a Jobbik is megszavazta (24.hu, 2021)

A Fidesz és a Jobbik megszavazta a homofób módosítókkal teleírt pedofiltörvényt (444.hu, 2021)

A gyerekeket nem védi, a gyakorlatban nem tartható be, az EU-t felbőszíti a melegellenes törvénymódosítás (Telex.hu, 2021)

Elfogadták a „pedofil törvényt", sötét kor jön a közoktatásban (Népszava.hu, 2021)

Míg a független oldalon említve van a nemzetközi médiasajtó megítélése, és szóba kerül a pedofilellenes törvény felháborodást keltő része, a kormányközeli oldal meg sem említi azt, illetve gyakran a baloldalt úgy állítja be, mint akinek nem fontos a pedofilok büntetése.

Ezt a különbséget – illetve a pedofília összemosását a homoszexualitással – szemlélteti a sajtóban az Opinio és az Alapjogokért Központ közvéleménykutatásának lekommunikálása is. Ezutóbbi közvéleménykutatást az Origo közölte, melyet 1000 fős minta alapján készítettek telefonos megkérdezéssel 2021. június 21-23. között. A minta reprezentatív a 18 évesnél idősebb lakosságra.

Eszerint a teljes népesség 92%-a úgy gondolja, hogy szigorúbban kell büntetni a kiskorúak elleni szexuális bűncselekményt elkövetőket (Origo.hu, 2021). Itt fontos megjegyezni, hogy a törvény elleni felháborodást nem a pedofilok büntetésének kérdése váltotta ki, hanem például egy ezt követő kérdés, mely így szólt: *„Ön elfogadhatónak tartja, vagy nem tartja elfogadhatónak, hogy kiskorúak is találkozhatnak a homoszexualitás jelenségével?"* (Origo.hu, 2021)

Az Opinio egy regisztrációhoz kötött piac- és közvéleménykutató alkalmazás. Jelen elemzés 1308 fős minta alapján készült, a magyar lakosság okostelefonnal rendelkező 16-59 éves kor közötti részére terjedt ki. Az applikáció 2020 májusa óta méri a felhasználók véleményét a legkülönfélébb kérdéskörökben. Előző közvéleménykutatással szemben az Opinio már rákérdezett olyan kérdésekre is, mint például *„Szerinted a törvény korlátozza a Magyarországon élő LMBTQI közösség tagjainak lehetőségeit?"*, vagy hogy a válaszadó egyet ért-e azzal, hogy a törvény a pedofil bűncselekmények visszaszorítását szolgálja, illetve,

hogy a törvény a pedofília ürügyén súlyosan korlátozza-e a melegek jogait. Rákérdezett arra is, hogy szerintük át lehet-e nevelni meleggé egy gyereket? (Qubit.hu, 2021)

A felvett adatokból egyértelműen látszik, hogy a többség nem ért egyet azzal, hogy a törvény valóban a pedofil bűncselekmények visszaszorítását szolgálná, sem azzal, hogy a módosításokkal a pedofília ürügyén ne korlátozná súlyosan a melegek jogait. A 4. ábra szemlélteti, hogy többségük azzal ért egyet, hogy a törvény korlátozza a Magyarországon élő LMBTQI közösség tagjainak lehetőségeit, és a pedofília ürügyén súlyosan korlátozza a melegek jogait (58%) (Qubit.hu, 2021).

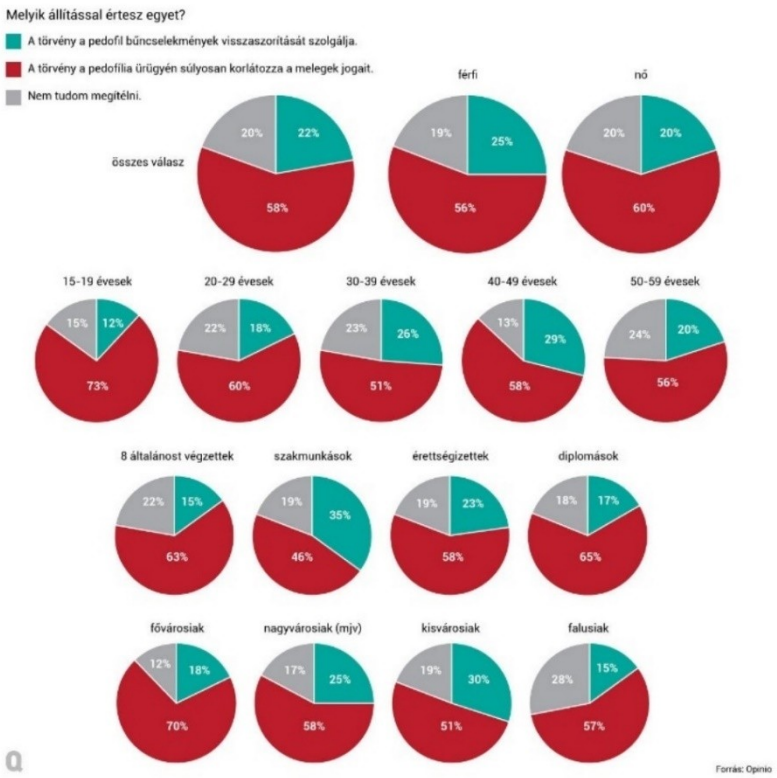

4. ábra: **A törvény a pedofil bűncselekmények visszaszorítását szolgálja, vagy a pedofília ürügyén súlyosan korlátozza a melegek jogait**

Forrás: Qubit.hu, (2021)

Az 5. ábrán az is látható, hogy Magyarországon a 16-59 éves korosztályban elenyésző azoknak az aránya, akik azt gondolnák, hogy a gyerekek nagyobb valószínűséggel válnak meleggé, ha 18 éves koruk előtt meleg kapcsolatokról hallanak – többségük egyáltalán nem (46%), illetve nem (18%) ért egyet ezzel az állítással. Voltak tartózkodók, de az egyetértők és teljes mértékben egyetértők aránya csupán 6-6% volt (Qubit.hu, 2021).

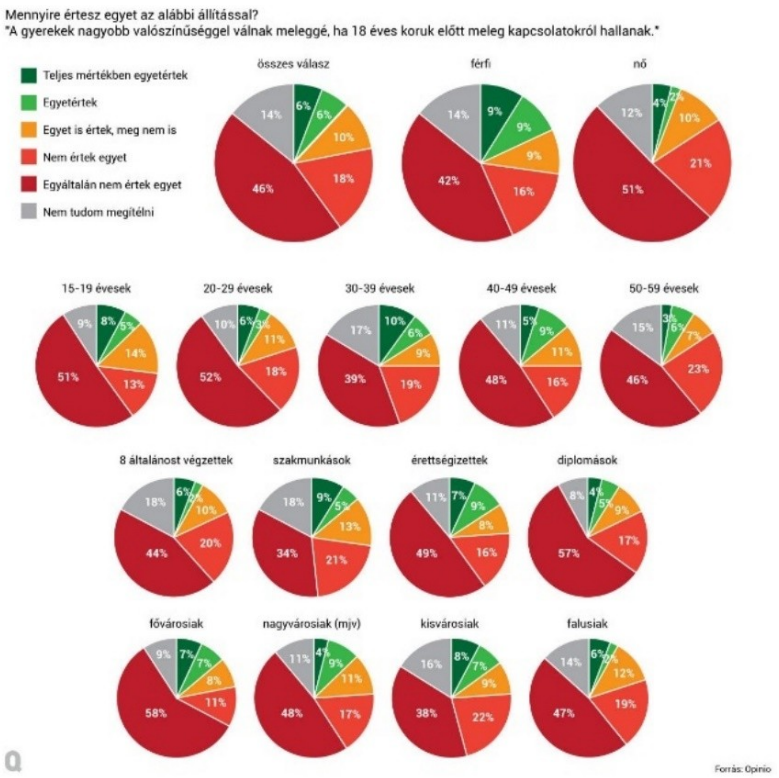

5. ábra: **Mennyire ért egyet azzal, hogy a gyerekek nagyobb valószínűséggel válnak meleggé, ha 18 éves koruk előtt meleg kapcsolatokról hallanak?**

Forrás: Qubit.hu, (2021)

2.3. Kormányreakciók

Habár Magyarországtól sok esetben hallani olyan érveket a törvénymódosítás mellett, hogy a törvény a gyermekek védelmére, mentális épségük megőrzésére szolgál, az Európai Unió eddig is rendelkezett olyan előírással, mely tiltja a szexuális tartalom kiskorúaknak való bemutatását, szabályozza ezen tartalmak elérését kiskorúak számára. Az európai gyermekjogi szabályozás jelentős részben az ENSZ Gyermek Jogairól szóló egyezményén (Gyermekjogi egyezmény) alapul, melyben tehát eddig is részletesen foglalkoztak a gyermekek védelméről. Ilyen „védekező reakciót” láthattunk a törvénymódosításra reflektáló 2022. évi országos népszavazáson, ahol olyan gyermekvédelmi kérdéseket fogalmaztak meg, amik eddig sem voltak relevánsak nem hogy Magyarországon, más országokban sem.

Kérdések:

1. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek köznevelési intézményben a szülő hozzájárulása nélkül szexuális irányultságokat bemutató foglalkozást tartsanak?

2. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára nemi átalakító kezeléseket népszerűsítsenek?

3. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek fejlődésüket befolyásoló szexuális médiatartalmakat korlátozás nélkül mutassanak be?

4. Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmakat jelenítsenek meg? (Nemzeti Választási Iroda, 2022)

Ilyen reakciókat számtalan kormánypárti hírportál oldalán is találhatunk. Példák szemléltetésül:

„Gátlástalan LMBTQ-propaganda és erőszakos brüsszeli támadások: ezért van szükség a gyermekvédelmi népszavazásra” (Origo.hu, 2021)

„Húsbavágó, a jövőt érintő, sok szülőt felkavaró, társadalmilag elemi erejű sorskérdésnek tekintjük a gyermekvédelem ügyét, amelyért a mi politikai közösségünk a legvégsőkig kiáll” – Kocsis Máté az Alapjogokért Központ, a Batthyány Lajos Alapítvány és a Szent István Intézet Következő ezer év a gyermekekért című konferenciáján (Ripost.hu, 2021).

3. TÁRSADALMI HÁTTÉR

Az előző fejezetből láthatóan a magyar médiapiac kétpólusú, mivel a kormánypárti- és a független híroldalak nagyjából fele-fele arányban vannak jelen, illetve a Gemius 2022 második negyedévében végzett felmérésében azt is látjuk, hogy a top10 weboldal elérési listán szintén nagyjából 50%-ban vannak jelen a kormányközeli tulajdonossal, finanszírozóval rendelkező- és a kormányzattól független hírportálok (NMHH, 2022). Az adatokat látva kijelenthetjük, hogy a magyar közvélemény egyenlő arányban olvas kormánypárti- és független híroldalakat.

A közvéleményt így nagymértékben befolyásolhatja a kormánysajtó kommunikációja, mely rendkívül elutasító az LMBTIQ emberekkel szemben (akiket a pedofilokkal mosnak össze). Milyen keretet tudunk adni a kormánypárti sajtó melegellenességére? Ebben a fejezetben ennek próbálom megadni a társadalmi hátterét.

3.1. A pedofilellenes törvény és a háború kapcsolata

„Tényleg azt akarjuk, hogy az oroszországi gyerekeknek 1. és 2. számú szülőjük legyen? Elment az eszünk? Tényleg azt akarjuk, hogy a gyerekeink fejébe fúrják, hogy több „nem" létezik? Tényleg azt akarjuk, hogy iskoláink olyan perverziókat verjenek a fejükbe, amelyek leépüléshez és kipusztuláshoz vezetnek?" – mondta idén szeptemberben Vlagyimir Putyin, a négy részben megszállt ukrán területet annektáló Oroszországról szóló szerződések aláírási ceremóniáján (Meduza.io, 2022).

Háborúindító beszédében, 2022. február 4-én pedig az is elhangzik, hogy Putyin történelmileg is jogot formál Ukrajnára, legalábbis keleti területeire, és a mai Ukrajnát „nyugati bábállam"-nak tekinti, a nyugatot elítéli. *„A velünk szomszédos területeken – megjegyzem: saját történelmi területeinken – egy velünk szemben ellenséges, Oroszország-ellenes képződmény jön létre, amely teljes külső ellenőrzés alá került, és ahová USA épp betelepíti saját fegyveres erőit. Ez az ország a NATO-országok legmodernebb fegyvereivel van felszerelve!", „Okkal és bátran kijelenthetjük, hogy az Egyesült Államok által a maga képére és hasonmására alkotott egész úgynevezett nyugati blokk maga a »hazugság birodalma«"* (Válaszonline.hu, 2022)

Putyin első idézett beszédében hangzik el továbbá, hogy az ukrajnai invázió egyik célja az, hogy megakadályozza Oroszországban az összes olyan szexualitás normalizálását, amelyet az állam nem szankcionál. Putyin a „Nyugat szexuális megengedhetősége" és „erkölcsi hanyatlása" elleni küzdelmet (is) látja a háborúban. Ennek kezdete óta a kormánypárti

hírhálózatokat elárasztják az ukrán hadsereg „romlottságáról” szóló történetek. Mindezt orosz politikusok is hangoztatják. Szerintük az, hogy kettőnél több *nem* létezik, az országuk és népük számára fenyegetéssé vált. Október 1-jén például Dmitrij Pevcov, az orosz Állami Duma (választott képviseleti és törvényhozói szerv Oroszországban, az Oroszországi Föderáció Szövetségi Gyűlésének alsóháza) képviselője azt állította, hogy az orosz csapatok azért harcolnak, hogy *„a családok anyából, apából és gyerekekből álljanak – ne egy srácból, egy másik srácból és egy másik, »ki tudja miből«”*. Az orosz katonákat a „hagyományos értékekért” harcoló hősökként mutatják be, mindemellett a homoszexualitást a pedofíliával azonosítják (Meduza.io, 2022).

A pedofília és a homoszexualitás összemosása tehát csakúgy jelen van Oroszországban, ahogy itthon, sőt, a magyar pedofilellenes törvény számos hasonlóságot mutat Putyin 2013-ban aláírt „melegpropagandát” tiltó törvényével. Emiatt a független médiában több olyan cikk is megjelent, ami orosz mintára készült törvényként említi a hazai törvénymódosítást.

Az LMBTQ-ellenes törvény: magyar kormány orosz úton (Átlátszó.hu, 2021)

Orosz mintára vezetne be melegellenes propagandatörvényt a kormányoldal (24.hu, 2021)

A homoszexualitást a pedofíliával összemosó magyar törvény még az eredeti orosz mintánál is szigorúbb (444.hu, 2021)

Az oroszoknál 2022 júniusában az Információs Politikai Bizottság azt javasolta, hogy életkortól függetlenül tiltsák be a „nem hagyományos kapcsolatok propagandáját”. Október 17-én tartottak tanácskozást a Dumában, majd október 27-én el is fogadták a törvénymódosítást. Ezúttal a törvény már nem csak kiskorúakra terjed ki, hanem felnőttek számára is tiltja a „pedofília népszerűsítését” és a „nem hagyományos szexuális kapcsolatok propagandáját” (Meduza.io, 2022)

A Meduza.hu írása szerint létezik egy hasonló törvényjavaslat is, amely a 2013-as törvényt visszhangozza. Ezt július 18-án, a Kommunista Párt (KPRF) és A Just Russia képviselőinek egy csoportja nyújtotta be az Állami Dumának a „családi értékek tagadásának” és „a nem hagyományos szexuális irányultság népszerűsítésének” betiltásáról (Meduza.io, 2022).

A szerzők között szerepel Nina Ostanina (KPRF), az Állami Duma Családügyi Bizottságának vezetője, Nikolai Burlyaev (A Just Russia), és a Rodina párt vezetője, Alexey Zhuravlev (LDPR frakció tagja). A törvényjavaslatot azzal indokolták, hogy „a családi

értékek megtagadása”, „a gyermekmentes életmód-” és a „nem hagyományos szexuális irányultság népszerűsítése” nem kevésbé veszélyes az orosz társadalom fejlődésére, mint az öngyilkosság, a kábítószer, a szélsőségesség népszerűsítése, és egyéb illegális magatartásformák (Meduza.io, 2022).

„Számunkra a hagyományos család egy férfi és egy nő, a gyerekek, egy többgenerációs család szövetsége. A »gyerekmentesség« népszerűsítése pedig ebben az esetben csak a hagyományos családi értékek elutasítását hirdeti” – mondta a Nina Ostanina a News.ru-nak (Meduza.io, 2022).

3.2. A pedofilellenes törvény társadalmi háttere

Magyarország miniszterelnökének és Oroszország elnökének megnyilvánulásaiban egyértelműen felfedezhető a múltbéli autoriter rendszerek vezetőinek kommunikációja, illetve rendkívüli hasonlóság figyelhető meg döntéseikben. Egy diktatórikus államban mik azok az értékek, amik megegyeznek az említett két országéval? Miért nem szeretik a tekintélyelvű rendszerek, ha a társadalom egyénei maguk határozzák meg saját magukat?

3.2.1. Diktatúrák közös jellemzői

A totalitárius rendszerekben a kormány/vezető által egyetlen elismert párkapcsolat a férfi-nő közötti romantikus kapcsolat, amely képe olyan előítéleteken alapul, minthogy a férfiaknak erősnek, keménynek és dominánsnak kell lenniük, hogy megerősítsék pozíciójukat. Éppen ezért a homoszexualitást elutasítják, a transzneműséget deviánsnak tekintik. Hivatalos diskurzusban pedig megbízhatatlan figurákként ábrázolják őket, akik hajlamosak a megtévesztésre és az árulásra (Meduza.io, 2022).

A homofób diskurzus általában azon az elképzelésen alapul, hogy ha az azonos neműek közötti kapcsolatokat vagy a nem bináris nemi identitást normalizálják, akkor nem lesz helye a „normális” embereknek az „új” világban. Ahogy a náci Németországban, úgy a kommunista Szovjetunióban is, az LMBT+ embereket ezért hol olyan gyenge, szánalmas, beteg emberekként ábrázolták, akik nem érdemelték meg, hogy a társadalom részei legyenek; hol a homoszexualitást halálos vírusnak tartották, mely öröklődik és belülről elpusztíthatja a társadalmat, ha nem hozzák meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy legyőzzék őket. Érdekes, a diktatúrák voltak, akik veszélyként tekintettek az LMBT+ emberekre, mégis ők voltak, akik tömegesen üldözték, munkatáborokba vagy börtönbe kényszerítették őket (Meduza.io, 2022).

A vezetők szép lassan honosították a közvéleményben a homofóbiát: maguk a diktátorok általában a férfiasság sztereotípiái alapján alakítják ki saját közképüket, szembeállítva magukat olyan emberekkel, akik nem illenek bele a férfiasságról alkotott „hagyományos” elképzeléseikbe. És mivel az önkényuralmi rendszerekben a polgárok elsődleges felelőssége az állam támogatása, az LMBT+ embereket megbélyegzik és démonizálják, amiért nem illeszkednek a „klasszikus” család modelljébe, és megmutatják egyéniségüket – amit a tekintélyelvű kormányok igyekeznek elnyomni (Meduza.io, 2022).

A diktatórikus berendezkedésű államok egy ellenségképet keresnek, akik ellen fel tudnak lépni. Az ellenség korábbi példákból véve a németeknél és a szovjeteknél a zsidók, mai szemmel pedig Magyarországon Brüsszel, maga a nyugat, a kommunisták, a liberálisok, a bevándorlók, vagy egyszerűen Soros György. A bűnbak esetünkben a nyugat és az LMBTIQ emberek képében figyelhető meg (Oroszországban is). Utóbbiról meggyőződésük, hogy veszélyesek, mert képtelenek egy társadalomban élni anélkül, hogy „deviáns” értékeiket rákényszerítsék a „normális” emberekre. Az állami propagandisták szerint ezeknek az embereknek a világnézete és pszichéje hasonlóvá teszi őket egy másik bolygó megszállóihoz. Ez azért van így, mert az emberek sokkal könnyebben gyűlölhetik az „idegeneket”, mint azokat, akiknek a szexualitáson kívül minden más tulajdonságuk megegyezik a többségéhez. Tehát az autoriter államok azt állítják, hogy összefüggés van az állam által helytelenített szexualitás vagy nemi identitás és néhány elképzelt negatív tulajdonság között (Meduza.io, 2022).

Az autokráciának egy másik fő állítása, hogy a nép azért is lehet veszélyben, mert a kisebbségi szexualitás a születések számának csökkenéséhez, végső soron pedig a kihaláshoz vezethet. Ezt persze adatokkal alátámasztani nem tudják, ehhez hasonlót nem figyeltek meg egyetlen demokratikus országban sem, ahol az azonos neműek kapcsolata legális és társadalmilag elfogadható (Meduza.io, 2022).

3.2.2. A diktatúrák kirekesztő magatartása

Németországban a melegek és a transz emberek elleni üldöztetése elsősorban a lakosság körében zajlott, a Sztálini Szovjetunióban pedig a „szodómia” vádját gyakran használták politikai tisztogatások ürügyeként. Ha valakit ezzel vádoltak, az egyet jelentett a hazaárulással. Ezekkel a vádakkal gyakran ellehetetlenítették az embert a munkától és a továbbtanulási lehetőségektől (Meduza.io, 2022).

A hitleri Németországban a szexuális „perverziót” a Weimari Köztársaság hanyatlásának és hedonizmusának maradványaként tekintették. A nácik minden kapcsolatot meg akartak szakítani az elődállammal, így szigorították a férfiak közötti szexuális kapcsolatok büntetőjogi szabályozását. 1933-tól kezdődően, amikor a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt hatalomra került és Hitler diktatúrája létrejött, a homoszexualitás miatti vádemelés már nem igényelt még tárgyi bizonyítékot sem. Ha egy „törvénytisztelő állampolgár” tanúvallomást tett valaki ellen, elegendő volt, ha az illető férfi túl intenzíven néz egy másik férfire. Az 1920-as éveket követő évtizedben az Orosz Birodalomnál is elnyomóbb jogszabályok születtek. A nácikhoz hasonlóan a szovjet vezetők is megvetéssel és félelemmel tekintettek az LMBT+ emberekre (Meduza.io, 2022).

A világ egyik legismertebb homofób vezetője: Robert Mugabe, Zimbabwe miniszterelnöke volt 1987 és 2017 között. Amikor megpróbálta igazolni az LMBT+ emberekkel szembeni elnyomó politikáját, Mugabe gyakran ugyanazokat az érveket hozta fel, mint Vlagyimir Putyin az elmúlt években: hogy a meleg emberek „ártalmasak” és „természetellenesek”, és támogatóik „idióták” vagy „sátánisták” (Meduza.io, 2022).

„Nem meglepő, hogy ezek a vezetők a »hegemón férfiasságra« hagyatkoznak – arra az elképzelésre, hogy a férfiaknak erősnek, keménynek és dominánsnak kell lenniük –, hogy megerősítsék pozíciójukat. Az autoriter államok alapvetően gyengék, a diktátorok pedig alapvetően bizonytalanok. Ezért folyamatosan próbálják kivetíteni az erőt.” – írja Nina Khrushcheva, a The New School Nemzetközi Ügyek professzora egy 2021-es cikkében. *„[...] az emberek félnek a változástól, és úgy gondolják, hogy macsó vezetőkre és patriarchális szabályokra van szükségük, hogy megvédjék őket.”* (Meduza.io, 2022)

3.2.3. LMBTIQ emberek elleni magyar és orosz fellépések

Félelmetes hasonlóságokat fedezhetünk fel a múltbéli diktatúrák kommunikációja és Magyarország miniszterelnöke, illetve Oroszország elnöke között.

Putyin nem csak a „melegpropagandát” tiltó törvény bevezetésével szállt szembe az LMBTIQ emberekkel. Melegellenessége az idő előrehaladtával egyre nagyobb hangsúlyt kap beszédeiben. Az említett törvény bevezetését követően például tagadta azon egyértelmű vádakat, melyek szerint az új törvény diszkriminatív lenne. Rámutatott arra, hogy a „nem hagyományos kapcsolatok” még mindig legálisak Oroszországban (Meduza.io, 2022).

Másrészt a homoszexualizmust és a pedofíliát egymásnak alárendelt fogalmaiként, egymás összefüggéseként használta, utalva a köztük lévő hasonlóságra és kapcsolatra.

Korábban, 2013-ban azt mondta, hogy *„az euro-atlanti országokban tagadják az erkölcsi elveket és a hagyományos identitást. [Ezek az országok] olyan politikákat hajtanak végre, amelyek a többgyermekes családokat egy szintre helyezik az azonos neműek párkapcsolatával, az Istenbe vetett hitet pedig a Sátánba vetett hittel."* (Meduza.io, 2022)

Orbán Viktor, magyar miniszterelnök kommunikációjában szintén ilyen erőteljesen felfedezhető a homofób hozzáállás. Tusványosi beszédekor a gender-kérdésben is felszólalt, melyben tisztán látszik a múltbéli diktátorok kommunikációjának hasonlósága.

„Fontos lenne, hogy megértsék nyugaton, hogy ez Magyarországon és a világnak ezen a részén, ez nem egy ideológiai kérdés, hanem egész egyszerűen az élet legfontosabb kérdése. Soha nem lesz ennek a nyugati – elnézést mindenkitől – bolondériának, ami ott zajlik, soha nem lesz a világ ezen sarkán többsége. Egész egyszerűen a magyar embernek, meg még néhány más nép fiainak nem megy be a haja alá. Vannak itt ezek a gendermicsodák, transznacionális meg transzgender, de a legtöbb, ameddig el tudunk menni, az az, hogy mi Transilvaniát tudunk kimondani, de magyarul azt is Erdélynek hívják. Tovább nem tudunk menni." (Hír TV, 2022)

Meghatározza a társadalmat, kijelenti, hogy a magyar emberek nem fogadják el az LMBTIQ embereket, mert egyszerűen képtelenek rá, nem értik meg a transzneműség fogalmát, vagy nem viselik el a homoszexuális embereket. Kijelenti, hogy az ő országának a társadalma nem nyitott a „nyugati bolondériára". A továbbiakban még a bűnbak keresésben is helyt áll". A baloldalt és a nyugatot hibáztatja a gender szabályok miatt, sőt, a háború kitörése miatt is (pont, ahogy Putyin elnök).

„Ez a nagy történelmi csata, amit vívunk: demográfia, migráció, gender. És a bal-jobb harcnak is pontosan ez a tétje. [...] Van olyan ország, ahol nyert a baloldal, első intézkedések között volt, hogy lebontották a kerítést, és a második intézkedés volt, hogy az összes gender szabályt, az azonos neműek házasságán túl még a gyerekek örökbefogadásához való jogot is elismerték." (Hír TV, 2022)

„Az oroszok azt követelik, hogy Ukrajna soha ne legyen tagja a NATO-nak: ezt mondja ki mind Ukrajna, mind a NATO. Ha ez megtörténik, Oroszország vállalja, hogy soha nem helyez el fegyvert Ukrajna területén. A nyugatiak ezt az ajánlatot elutasították, tárgyalni sem voltak hajlandóak. Azt mondták, hogy a NATO egy open-door politikát folytat, nyitva van az ajtaja, bárki jelentkezhet, és majd ők eldöntik, hogy fel akarják-e venni őket, vagy sem. Ez az elutasítás váltotta ki azt, hogy ma az oroszok fegyverrel akarnak érvényt szerezni azoknak a

biztonsági igényeiknek, amelyeket korábban tárgyalás útján akartak elérni. Azt kell mondanom, hogyha egy kicsit szerencsésebbek lettünk volna, és az Amerikai Egyesült Államok elnöke Donald Trump, a német kancellár pedig Angela Merkel lett volna, akkor ez a háború sohasem robbant volna ki." (Hír TV, 2022 – a könnyebb érthetőség és az írott szöveggé alakítás miatt kisebb átfogalmazással közölve, de a fogalmazás stílusában és a tartalomban nem változtatva)

2021 júniusi tárgyalását követően, mely Aleksandar Vucic szerb államfővel zajlott Belgrádban, azt nyilatkozta az újságíróknak, hogy *„az Európai Parlament és az Európai Bizottság azt akarja, hogy az LMBTQ-aktivistákat beengedjük az iskolákba és az óvodákba."* (Népszava.hu, 2021) Az efféle félig elhintett kitalációk nagymértékben megegyeznek Putyin felszólalásaival.

Az orosz elnök nem csak támadja beszédeiben az LMBT+ embereket, hanem hamis történeteket is mesél arról, hogy a nyugati országokban *„a pedofília népszerűsítését célzó pártok bejegyzéséről beszélnek"*. A pártot, amelyre valószínűleg hivatkozott, 2006-ban hozták létre Hollandiában, és mindössze három tagja volt. 2010-ben, széles körű közfelháborodás után feloszlott (Meduza.io, 2022).

A hamis állítások taglalása a magyar miniszterelnöktől sem áll távol. Orbán Viktor, mikor a német- és a nyugat-európai sajtó azzal foglalkozott, hogy miért is akarta München polgármestere szivárványszínűre kivilágítani a bevezetőben is említett müncheni német-magyar Európai Bajnokság előtt a müncheni stadiont, arról nyilatkozott a DPA (Deutsche Presse-Agentur) német hírügynökségnek, hogyan áll a kormánya a homoszexualitás kérdéséhez. A miniszterelnök állítása szerint: *„ma az állam nemcsak garantálja, hanem aktívan védelmezi is a homoszexuálisok jogait."* (444.hu, 2021)

„Kifejtette, hogy »egy ideális, szabad világban« a nők korlátozás nélkül egyenrangúak a férfiakkal, nincs rasszizmus, antiszemitizmus és homofóbia, a pedofíliát üldözik és a törvény legteljesebb szigorával büntetik, a kisebbségek teljes körű védelmét garantálja az állam, a kisebbségvédelmi törvények pedig a legszigorúbbak közé tartoznak Európában." (444.hu, 2021)

Amikor megkérdezték tőle, hogy akkor miért írta bele egy olyan törvénybe – mely elvileg a pedofília szigorúbb büntetésével foglalkozik – hogy magyar gyerek az iskolában 18 éves koráig nem is hallhat semmit a homoszexualitásról, a tanárt pedig, aki esetleg elmondja, hogy ez egy normális dolog, és mindenkinek joga van azt szeretni, akit akar, meg lehessen

büntetni? Orbán azt válaszolta, hogy a gyermekek felvilágosítása mindenképp a szülőre tartozik, a pedofília elleni küzdelem viszont az állam feladata, az állam kötelessége biztosítani a gyermekek testi épségének és mentális egészségének különleges védelmét (444.hu, 2021). Tehát éppúgy összemosta a két fogalmat, ahogy eddig.

A levezetésből jól láthatóvá válik a két államfő véleménye és erőteljes fellépése a témával és az LMBTIQ emberekkel kapcsolatban. Mindketten gyakran hangoztatják nyugatellenességüket, és gyakran hibáztatják a nyugatot a hagyományok megszegőiként, illetve összemossák a pedofíliát a homoszexualitással. Putyin már úgy beszél az LMBTIQ emberekről, mint egy olyan erőről, amely ellen harcolni kell. Hiszen, ahogy korábban is említettem, ő maga jelentette ki az ukrajnai invázió egy célját, miszerint meg akarja akadályozni Oroszországban az összes olyan szexualitás normalizálását, amelyet az állam nem szankcionál.

3.3. Összegzés

Több beszéd és megnyilvánulás miatt jól látható tehát, hogy a magyar miniszterelnök és az orosz elnök rasszista megnyilvánulásaikkal pedofilokként bélyegzik meg az LMBTIQ embereket, ellenségként tekintenek rájuk, vagy olyan emberekként, akiket távol kell tartaniuk a népüktől. Mindketten a múltbéli diktatúrák vezetőihez hasonlóan ellenségképet alakítanak ki, hangoztatják saját igazukat, és eldöntik a társadalom helyett, hogyan vélekedjenek egy kérdés kapcsán.

A sok hasonlóságot figyelembe véve levonható az a következtetés, hogy mind Orbán Viktor, mind Vlagyimir Vlagyimirovics Putyin tekintélyelvűségre törekszik.

De Orbán Viktor Tusványosi beszédében a kevert fajokról tett felszólalásait az amerikai diplomácia sem hagyta szó nélkül: “»Deborah Lipstadt az Egyesült Államok antiszemitizmus elleni megbízottja úgy fogalmazott, hogy mélységesen aggasztó az olyan retorika használata, amely egyértelműen a náci faji ideológiát idézi. Az ilyen retorika megbocsáthatatlan 75 évvel a holokauszt után« – idézett az antiszemitizmus elleni megbízott leveléből Ned Price amerikai külügyi szóvivő.” (hu.Euronews.com, 2022)

Az eddigieket összevetve, Magyarország és Oroszország melegellenessége azzal magyarázható, hogy egy autokráciában mindig az állam privilégiuma meghatározni a társadalmat, ha ez másképp történne, az az embereknek a szabadságot jelentené; a szabadság határait márpedig mindig a hatalomnak kell megszabnia.

4. AKIKRE A NEMZETKÖZI MÉDIAREAKCIÓK HATÁSSAL LEHETNEK

Ahhoz, hogy megvizsgálhassam, közvetlenül befolyásolják-e a nemzetközi médiareakciók a magyar közvéleményt, fontos ismertetnem a témámhoz releváns közvéleménykutatásokat, melyekkel behatárolható az a réteg, akikre hatással lehetnek.

4.1. Internetfelhasználók Magyarországon

A nemzetközi médiatermékeket kizárólag internet segítségével érhetjük el. Az Eurostat legfrissebb felmérése szerint 2021-ben a magyar lakosság 89%-a használta az internetet a felmérést megelőző három hónapban (Eurostat, 2022). De egy még frissebb, a DKT (Digitális Közönségmérési Tanács) megbízásából a Gemius Hungary Kft. által végzett felmérés szerint is 6,4 millió Real user-t (olyan belföldi internetezőt, aki meglátogatott Magyarországról bármilyen, a DKT által mért internetes tartalmat) ért el az internet Magyarországon 2022 második negyedévében. Ez a szám a 15 évnél idősebbek több mint háromnegyedét jelenti. Százalékos arányban ez 77,34%-ot jelent – írja az NMHH (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság) hivatalos weboldala (NMHH, 2022). Így meglehetősen nagy réteg az, akik számára adottak a feltételek ahhoz, hogy a nemzetközi médiasajtóhoz eljussanak.

Ezt a réteget szűkíti a Republikon Intézet elemzése, melyet a Závecz Research által készített nagymintás, 5000 fős reprezentatív közvélemény-kutatás alapján végeztek 2021. január 8. és február 4. között. Eszerint a válaszadók legnagyobb része még mindig a televízióból tájékozódik, illetve 56% az, aki egyáltalán tájékozódik internetes hírportálokról. Mivel kutatásom során Facebook oldalak hozzászólásait elemzem, érdemes ismertetni az említett elemzés álláspontját, miszerint mindezzel szemben a Facebook napi szintű felhasználóinak aránya (48%) magasabb minden más médium mért adatainál (Republikon Intézet, 2021). Egy másik statisztikai adat szerint a magyar Facebook felhasználók – magányszemélyek esetében – aránya 66,16% a teljes lakossághoz viszonyítva. Ez szám szerint 6,45 millió 13 életévnél idősebb magyar állampolgárt jelent (Oosga, 2022).

Habár a Republikon Intézet felmérése szerint a magyarok nagyrésze még mindig a televízióból tájékozódik, tisztázni kell, hogy óriási változáson megy keresztül a médiapiac. Két friss kutatás is kimutatta, hogy a tévénézést az emberek már nem érzik eléggé naprakésznek, és korábbi hármas funkcióját, mint informálódás-szórakoztatás-ismeretszerzés egyre inkább alulértékelik. Ma már az internetet tartják a tudás első számú forrásaként (Kantar Hoffmann, 2021).

Ezt a megállapítást támasztja alá a PwC éves kutatása is, mely azt mondja, a tévénézési és médiafogyasztási szokások átalakulóban vannak, amit a COVID-19 még jobban felgyorsított (Global Media & Entertainment Outlook, 2020).

A 6. ábrán is jól látható, hogy a hagyományos tévé-előfizetésekből származó bevétel itthon is csökkenő tendenciát mutat. 2024-ig 2019-hez képes 1,36%-os csökkenésre kell számítani, az OTT (over-the-top) piacát tekintve pedig egy erős 12,87%-os CAGR-értéket (Compounded Annual Growth Rate – Összetett Éves Növekedési Ráta) jeleznek előre.

6. ábra: **Magyar előfizetői piacméret előrejelzés (millió USD)**

Forrás: PwC, (2020)

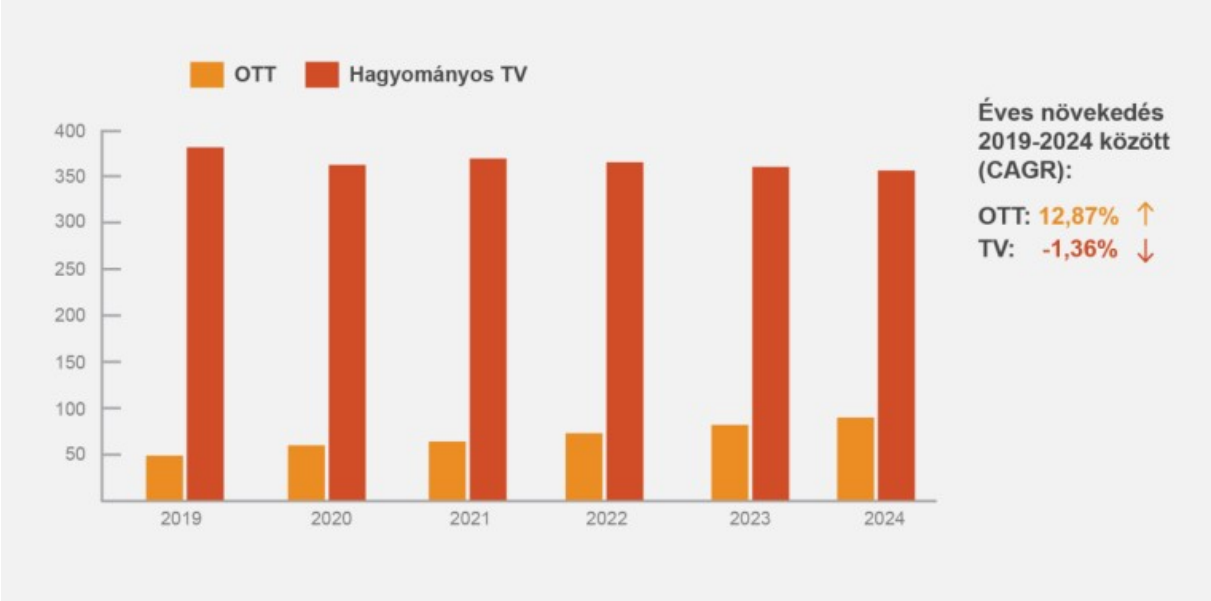

Illetve, a már említett DKT-Gemius felméréséből az is kiderült, hogy az általuk vizsgált időszakban, azaz 2022 második negyedévében igaz, a magazinok érték el a legtöbb egyedi felhasználót (Real user-t), mégis a legtöbb időt a híroldalakon töltötték az emberek. Elérés szempontjából is a híroldalak a második helyet képviselték. Illetve a negyedév aggregált adatai alapján felállított sorrend szerint a legnépszerűbb weboldal több mint 4,5 millió belföldi internetezőt ért el, ami a hazai netezők 68,7 százalékának felel meg (NMHH, 2002).

4.2. Nyelvtudás Magyarországon

A nemzetközi médiatermékeket kizárólag idegen nyelvtudással érhetjük el. Ezt szemlélteti az Eurostat 2016-os kimutatása, mely szerint a magyar lakosság 57,6%-a egyáltalán nem beszél semmilyen idegen nyelvet, így mindössze 42,4% az, akik számára hozzáférhetővé válnak (7. ábra) (Eurostat, 2016).

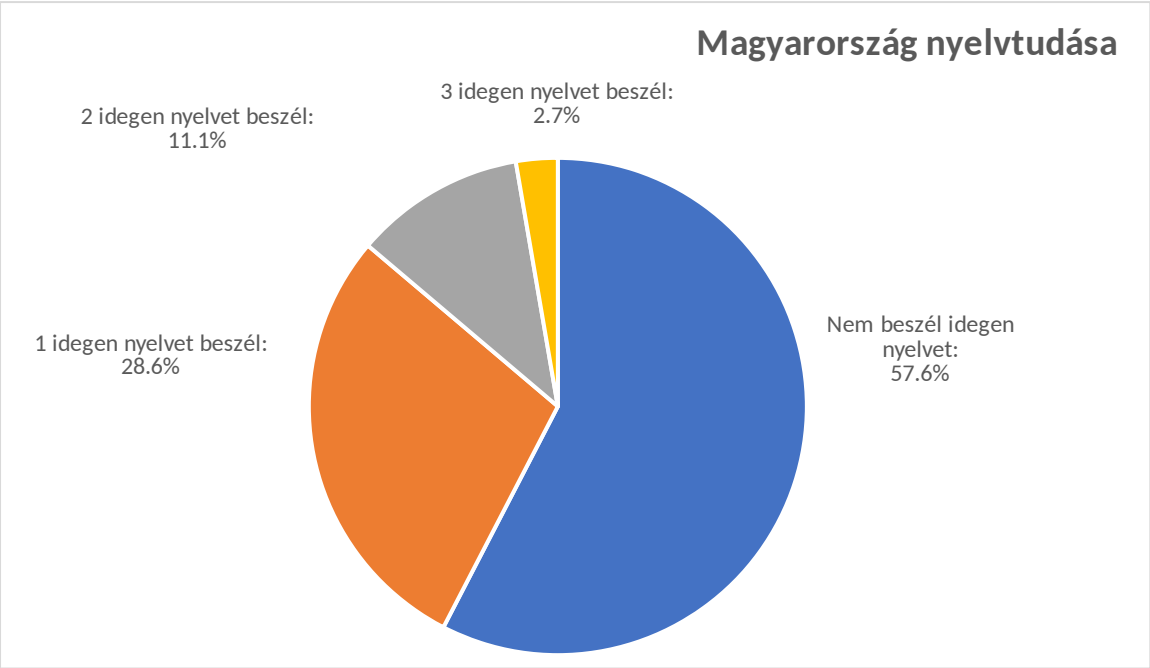

7. ábra: **Magyarország nyelvtudása 2016-ban az Eurostat adatai alapján**

Forrás: Eurostat, (2016) – saját szerkesztés

5. PRIMER KUTATÁS

A kutatás jellegét tekintve kvalitatív kutatás. A vizsgálat során diskurzuselemzést alkalmazok, mellyel tipizálom, hogy a magyar problémák külföldi kommunikálására milyen reakciók érkeznek a hazai olvasóktól.

Ez fontos, hogy választ adhassak arra, hogy az adott magyar lakosság, akik internetfelhasználók (a teljes magyar lakosság 89%-a), és akiket nem gátol nyelvi akadály abban, hogy hozzáférjenek a nemzetközi médiatermékekhez (a teljes magyar lakosság 42,4%-a), mennyiben vannak jelen a külföldi sajtótermékeknél, illetve, hogy befolyásolják-e őket a nemzetközi médiareakciók; ha igen, mennyiben befolyásolják?

5.1. A diskurzuselemzés irodalma

Ahhoz, hogy diskurzuselemzést végezhessek, fontos tisztázni ennek fogalmát.

A diskurzus fogalmát három fő kategóriába sorolhatjuk. Az első kategória, **bármi, ami a mondaton kívül esik**. Eszerint a diskurzus azt jelenti, hogy minden olyan elemet megvizsgálunk, amik mondatszintű nyelvi részletekbe mennek bele, amik túlmutatnak a használt/leírt mondaton. Elemezzük a fonológiát, a morfológiát, a szintaxist, a szemantikát és a pragmatikát. A második megközelítés szerint, amikor diskurzusról beszélünk, **magán a nyelvhasználaton van a hangsúly**. Mikor magát a helyzetet elemezzük, amikor a nyelvet képezzük, tehát a használt nyelv sajátos jellemzőin van a hangsúly. Minden olyan beszélgetést megnézünk, amikor az emberek mondatokat képeznek, tehát a kontextust, magát a társalgást. És a harmadik jelentése, ami már sokkal összetettebb és bonyolultabb a többinél, **mikor társadalmi gyakorlatok szélesebb köréről beszélünk, amik magába foglalják a nyelv nem nyelvi és nem specifikus eseteit**. Nem nyelvi jelek, mint a ruházat vagy a kellékek és a technológiai eszközök, amiket az emberek magukkal hordoznak. Nem specifikus esetek, vagyis általános értelmezések aszerint, hogy az emberek mit csinálnak egy adott társalgásban (Tannen, Hamilton, Schiffrin, 2015).

Ezutóbbit kifejtve egy másik megközelítés szerint a diskurzus nem csak az egyéni kommunikáció nyelve, hanem egy adott történelmi helyen belül egy nagyobb gondolatrendszer, amelyek bizonyos dolgokat "elgondolhatóvá" és "kimondhatóvá" tesznek, illetve szabályozzák, hogy ki mondhatja el azokat. Eszerint a diskurzus összetettebb témákat, ötleteket, megértéseket foglal magába, amik megelőznek minden tényleges nyelvhasználatot. Vagyis arról szól, hogy egy adott társadalom, adott időben, adott helyen hogyan értelmez valamit, mi az, ami elképzelhető és elmondható erről abban az időszakban (Foucault, 2001).

Magának a diskurzuselemzésnek két fő megközelítése lehet: **leíró**, ami tág értelemben értelmessé teszi az elmondottakat, megvizsgálja a tényleges nyelvi részleteket és azt, hogy a nyelvek és a nyelvtanuk hogyan működik együtt; valamint **kritikus**, ami már több alkalmazott értelmezést vizsgál egy adott nyelvi információnál. Különösen politikai beállítottságú, így segít megérteni, hogyan áramlik és működik a hatalom a nyelv segítségével egy társadalomban (Gee, 1999).

5.2. Facebook hozzászólások diskurzuselemzése

Külföldi sajtók Facebook oldalainak magyarországi hírekkel kapcsolatos posztjaira érkezett hozzászólásokat vizsgálom magyar emberekre koncentráltan. A Facebookon vizsgálódom, mert ez az egyetlen olyan nyilvános portál, ahol látom, milyen nemzetiségű emberek reakciózzák az egyes cikkeket, látom a reakciók számát, amivel következtetni tudok az olvasottságra, illetve a hozzászólásokat, amiket elemezni tudok.

A magyar lakosság 66,16%-ának van Facebook profilja, szám szerint ez 6,45 millió 13 életévnél idősebb magyar állampolgárt jelent. Ők azok, akiket a kutatásom során elemezni tudok (Oosga, 2022).

Az elemzés során a BBC, a CNN és a The New York Times Facebook oldalának több releváns eseténél a magyar hozzászólókat osztom típusokra, hogy megnézzem, hatással voltak-e rájuk a nyugati sajtótermékek.

Esetek, amiket elemzek: Orbán Viktor tusványosi beszéde, a pedofilellenes törvény ismertetése, a homoszexuálisok és a transzneműek megjelenítésének korlátozása a magyar médiában, az UEFA német-magyar mérkőzés esete, Kovács Zoltánnal, a nemzetközi kapcsolattartóval való BBC-s interjú, az Európai Parlament félelmei Magyarországgal szemben, határlezárások és az új abortusztörvény kritikája.

A vizsgálat során körülbelül harminc bejegyzést néztem meg (amik lefedik azt az összes cikket, amik a vizsgált felületeken a vizsgált esetekről megjelentek), melyek közül egy-egy posztra több száz/több ezer reakció és hozzászólás érkezett, amiből a magyarok jelenléte szinte elenyésző. Mindössze maximum ötven magyart találtam, akik hozzászólást fogalmaztak meg a témákkal kapcsolatban. Ebből arra a következtetésre jutottam, hogy habár a magyarokat érdeklik a külföldi hírek, fontos számukra a külföldi kritika, illetve a lakosság 42,4%-a beszél legalább egy idegen nyelvet, mégsem jutnak el külföldi hírportálok olvasásához, vagy legalábbis nagyon kis számban.

Mindebből leszűrhető, hogy a magyarok nagy része csak hazai hírportálokat olvas, így csak másodkézből tájékozódik. Mindemellett ezek a magyar hírportálok – az előző elemzésből láthatóan – eléggé kétpólusúak. Ez a közvetett módon való tájékozódás jelenléte Magyarország egészére vonatkozóan hatalmas akadályozó tényező ahhoz, hogy a nemzetközi médiareakciók befolyásoljanak vagy hatással legyenek a magyar közvéleményre.

Azt a kevés magyar hozzászólót, akik jelen voltak a három vizsgált nemzetközi hírportál Facebook oldalán, négy típusra osztottam, melyek reprodukálják az elméletben használt médiahatás modelleket.

5.2.1. Büszke magyar

Az a típus, aki igaz, elutasítja a törvényt, de védi a magyar embereket, mondván, nem a „mi" hibánk.

Ezen típusra részben jól alkalmazható a **használat és kielégülés-modell**, mert a média használata az egyéni szükségletekhez, meglévő elképzeléseihez, értékeihez igazodik, tehát a közönség aktívan válogatja, mi az, amit megnéz vagy elolvas, ha valami nem tetszik neki, „továbbkapcsol", és legfeljebb szándékolatlanul, korlátozott mértékben képes befolyásolni őt, de a **hallgatási spirál-elméletbe** jobban illeszkedik.

A hallgatási spirál-elméletet Elisabeth Noëlle-Neumann fogalmazta meg The spiral of silence: a theory of public opinion („A hallgatási spirál: elmélet a közvéleményről", 1974) című munkájában, ami szerint a média egyfajta „véleményklímát" teremt, tehát elhiteti a közönséggel, hogy a domináns közvélemény másként gondolkodik, mint ők (Bajomi-Lázár, 2006). Mivel a csoportba tartozók hozzászólásait vizsgálva azt látni, hogy észreveszik az összefüggést a nyugati közvélemény és a pedofilellenes törvény között, mégis védik a magyar népet, arra következtethetünk, hogy magyar lévén erős náluk az elszigetelődéstől való félelem, és úgy gondolják, a közvélemény másként gondolkozik, mint ők (tehát, hogy a magyarok elutasítóak a pedofilellenes törvénnyel szemben), de nem annyira erős, hogy hallgassanak, ezért véleményt formálnak, de egyfajta kompenzálásként megvédik a saját hazájuk közvéleményét.

5.2.2. Szégyenkező

Elenyésző részben fordult elő. Ő az, aki elutasítja Magyarországot a törvény miatt, és határozottan állítja, hogy diszkriminatív, megsérti az egyenlő bánásmód törvényét, kirekeszti az LMBTIQ tagjait. Nagy átlagban a külföldön élő magyar állampolgárok tartoznak ebbe a csoportba.

Bizonyos szempontból alkalmazhatónak tűnik a **kétlépcsős hatás-** és a **performatív hatás modellje**. Előbbi során Paul Lazersfeld és munkatársai The People's Choice (1948) című munkájukban az amerikai Ohio államban 1940-ben lezajlott elnökválasztási kampánynak a választókra gyakorolt hatását vizsgálták. Megállapították, hogy az emberek ellenállónak mutatkoztak a befolyásolási kísérletekkel szemben. Úgy vélték, hogy a közönség heterogén módon viselkedik, hiszen a média hatását más hatások is keresztezik (azaz a médiainger – közönségválasz-modellt újabb változókkal kell kiegészíteni). Ugyanakkor azt is megfigyelték, hogy az egyes választói csoportok viselkedése homogén (Bajomi-Lázár, 2006).

Az elmélet szerint a média csak áttételesen, két lépcsőben befolyásolja a választók gondolkodását. Elsősorban a környezetükben élő véleményvezérekre hallgatnak, akik lehetnek a családjuk vagy a munkahelyük valamely tekintélyes tagjai. Mivel esetünkben ezek az emberek külföldön élő magyar állampolgárok, nagy valószínűséggel a nyugati környezet van rájuk hatással, akik túlnyomó része elutasítja a pedofilellenes törvényt. Viszont a véleményvezérek nagy része elsősorban a médiára támaszkodva alakítja ki a maga véleményét, amely során azt látja, hogy az általa lakott ország elutasító magatartással viseltetik Magyarország felé, így lehetséges, hogy kialakul a csoport tagjaiban ez a „szégyenkező” magatartás, és hogy a média áttételesen, korlátozottan, de mégis hatást gyakorol rájuk.

A **performatív hatás modelljét** először Danial Dayan és Elihu Katz fogalmazta meg Media Events: The Live Broadcasting of History (1992) című munkájukban, mely azt állítja, hogy egy műsor akkor képes hatni a befogadóra, ha képes őt mozgósítani, a befogadó azonosulni tud vele. Vagyis a média által felkínált tartalom segítségével legfeljebb átfogalmazza saját azonosságtudatát, de a befogadó véleményét átalakítani nem, csak annak megerősítésére képes (Bajomi-Lázár, 2006).

A típushoz tartozó emberek így a nemzetközi médiasajtó anyagait relevánsnak vélik, azonosulni tudnak velük.

5.2.3. Védelmező

Aki megpróbálja elmagyarázni, hogy a törvénynek semmi köze a homoszexuálisokhoz. Aki azt állítja, hogy ezzel az LMBTIQ tagjait nem korlátozzuk vagy sértjük jogilag, hanem védjük gyermekeinket, ami egy olyan jog, mellyel a szülők élhetnek. Vagyis kizárólag egy olyan gyermekvédelmi törvényt látnak az esetben, amit a kormánypárti sajtó kommunikál.

„A Fidesz-frakció ezért egy átfogó törvényjavaslatot készített elő, amelyet Kocsis Máté frakcióvezető nyújtott be a parlamentben. »Valamennyi gyermekvédelmi jogszabályt felülvizsgáljuk és szigorítani fogjuk úgy, hogy a pedofilok ezentúl a legsúlyosabb büntetéseket kapják, ne reménykedhessenek a bíróság enyhe ítéletében sem, és a jövőben nyilvános listákat lehessen vezetni róluk«." (Origo.hu, 2021)

Ez a kategória részben emlékeztet a **framingelméletre**, mely a média nagy hatásáról számol be. Eszerint a média a politikai és a gazdasági elitek ellenőrzése alatt áll, akik képesek befolyásolni az elhangzó üzeneteket, amikhez az egyszerű emberek csak befogadóként férnek hozzá. Az elmélet szerint ezek az üzenetek már nem objektíven vannak ábrázolva, hanem torzítottan, egyes elemeket homályban hagynak, másokat hangsúlyoznak (Bajomi-Lázár, 2006). Így lehetséges, hogy a pedofilellenes törvényt a kormánypárti sajtó a nemzetközi médiára reagálva hangsúlyozottan gyermekvédelmi törvényként állítja be, sok részletét elfedve, egyebeket kiemelve. Ezzel kialakít egy preferált olvasatot, amihez a befogadó a legtöbb helyen hozzá tud férni.

Mivel a framingelméletet megkérdőjelezi a technológia fejlődése, fontos erre is kitérni. Habár a Republikon Intézet 2021-es kutatása szerint a magyar emberek számára még mindig elsődleges hírforrás a televízió, az internet-, a független újságok-, a független rádió- és a podcast csatornák megjelenésével a médiapiac sokcsatornássá és sokszínűvé vált, amivel több véleményhez férhetünk hozzá.

A technológia fejlődésével tehát megnőttek az információhoz való hozzáférések lehetőségei, így sokkal inkább naprakészebb a **szelektív észlelés elmélete**, mely Lazersfeld és munkatársai kutatási eredményeire kereste a választ, hogy miért korlátozott a média társadalomra gyakorolt hatása. Joseph Klapper The Effects of Mass Communication ([1949], 1960) című munkájában fogalmazta meg, hogy az emberek szelektálnak a rájuk záporozó üzenetek között, keresik azokat a megállapításokat, amik illeszkednek saját véleményükhöz, és kerülik azokat, amik ellentmondanak nekik. A szelekció három szintjét különböztette meg: a **szelektív válogatást**, ami azt jelenti, hogy esetünkben az emberek eleve nem követik figyelemmel a független újságokat és műsorokat, mivel tudják, hogy a saját véleményükkel szembenálló véleményeket fogalmaznak meg vagy ilyen premisszákra támaszkodnak; a **szelektív észlelést**, ami azt jelenti, hogy – ha bele is szaladnak a saját véleményüknek ellentmondó üzenetekbe – azokat elengedik a fülük mellett; végül a **szelektív emlékezést**, ami azt fogalmazza meg, hogy ha véletlenül bele is szaladnak a saját véleményüknek ellentmondó

üzenetekbe, és azokat meg is jegyzik, akkor is hamarosan elfelejtik őket (Bajomi-Lázár, 2006).

5.2.4 Határátlépő

Kis számban jelent meg, de annál erőteljesebben fogalmazott. Ő az a típus, aki Európai Unión kívüli országokkal hasonlítja össze Magyarországot. Például Iránt, Szaúd-Arábiát hozza összefüggésbe vele, ahol egyáltalán nincsenek „melegjogok". Azzal védi hazánkat, hogy inkább őket kéne elutasítanunk, támadnunk. Hangoztatja, hogy nem érti, miért baj az, hogy Magyarországnak saját törvényei vannak.

Itt visszautalnék a második részben is leírt megállapításomra, mely szerint Iránban vagy Szaud-Arábiában a homoszexualitás bűnként van nyilvántartva, melynek elkövetéséért akár halálbüntetés is kiszabható. Ennek kapcsán kiemeltem, hogy ez nem vonatkozik az Európai Uniós tagállamokra, ami azért volt fontos, mert ez a csoport kifejezetten ezt hozta fel magyarázatnak arra, hogy miért védi Magyarország pedofilellenes törvényét. Ez a csoport tehát látja, hogy a törvénynek miféle hátulütője van, mégis elfogadja és természetesnek tartja.

A típus viselkedésében Harold Lasswell Propaganda Techniques in the World War („A világháború propagandatechnikái", 1927) című munkájában megfogalmazott **lövedékelméletének** és George Gerbner **kultivációs elméletének** elegyét figyelhetjük meg. Előbbi azt állítja, hogy a média nagy és közvetlen hatást gyakorol az emberekre, és az üzenetek lövedékként csapódnak a közönség testébe, maradandó elváltozást okozva benne. Injekcióstű-elméletként is ismert, mondván a média ezeket az üzeneteket injekcióstűvel befecskendezi az emberek bőre alá. A kultivációs elmélet pedig azt állítja, hogy mindazok, akik sok időt töltenek a képernyő előtt, fokozatosan elfogadják a valóság televízióban ábrázolt képét a „valóság" hű reprezentációjaként (Bajomi-Lázár, 2006).

Az előbbi csoport során kifejtett médiapiac sokcsatornássá fejlődésével nehezebb kézben tartani a média rendezettségét, így elkerülhetetlenül is megjelentek olyan oldalak, ahol álhíreket gyártanak, melyek hatással vannak a szóban forgó típusra (is). Akármit látnak, olvasnak és hallanak, elhiszik. A túlzott álhír és a rengeteg pletyka jelenlétével viszont össze is zavarodhatnak az információk tömkelegétől, amivel akár nem releváns következtetéseket is levonhatnak.

5.3 Összegzés

A kutatásommal jól láthatóvá válik, hogy azok a magyarok, akik internethozzáféréssel- (a teljes magyar lakosság 89%-a) és akik Facebook profillal rendelkeznek (a teljes magyar

lakosság 66,16%-a), illetve akiket nyelvi akadály nem gátolna abban, hogy hozzáférjenek a három nagyobb nemzetközi hírportál Facebook oldalához (a teljes magyar lakosság 42,4%-a), csak kis számban jutnak el valójában hozzájuk. Akikre közvetlenül hatással tudnának lenni a nemzetközi médiareakciók, azok közül is a magyarok csupán töredéke (reakciózók és hozzászólók) van jelen az oldalakon.

A töredék magyar lakos által megfogalmazott hozzászólásokat megvizsgálva egyértelműsíthető, hogy a nemzetközi médiareakciók, amik elutasítják a pedofilellenes törvényt, egyáltalán nem befolyásolják a magyar közvéleményt, legfeljebb azt a kis részét, akik a „szégyenkezők” táborát erősítik, ők is nagyátlagban külföldön élő magyar állampolgárok.

ÖSSZEFOGLALÁS

Áttekintve az Európa Unió irányelveit, látható, hogy a pedofilellenes törvény kirekesztő az LMBTIQ emberekre nézve, és nem csupán egy gyermekvédelmi törvényről van szó, ahogy azt a kormánypárti hírmédia hangoztatja.

Vizsgálataimból, illetve a magyarok társadalmi hátterének áttekintéséből látszik, hogy a kormánypárti sajtó sajátos, diktatúrákat idéző hangnemmel szól az olvasóihoz, összemossa a pedofíliát a homoszexualitással, mindezt úgy követi el, hogy saját magát védi elhallgatásokkal, bűnbakot állít a nyugat, Brüsszel és az LMBTIQ emberek képében, saját társadalmát megbélyegzi, szabadságukat egyöntetűen értelmezi, mellyel általánosít az egész népére. Mindez azért lehet kutatásom szempontjából problémás, mert a közvéleményt rendkívül befolyásolhatja – és a nemzetközi médiareakciók, akiket vizsgálok, ezzel ellenkező értékeket képviselnek.

Mivel a kormánypárti- és a független híroldalak jelentősen elkülönülnek egymástól a hazai médiapiacon, és nagyjából 50-50%-ban vannak jelen, illetve egyenlő arányban látogatottak, közvéleménykutatásokkal alátámasztva is nehéz megmondani a magyar közvélemény melyik oldalon foglal állást a pedofilellenes törvény kapcsán. Ezért fordultam a nemzetközi médiatermékek elemzéséhez, mely kutatásom előfeltételeinek eleget téve bebizonyítottam, hogy a magyar embereket, legalábbis azt a 89%-ot, akik internetfelhasználók, érdeklik a külföldi hírek, a kormánypárti híroldalak számára pedig fontos a magyarokról szóló nyugati sajtótermékeket lereagálniuk. Így ezen pontok igazolják, hogy a magyar emberek, ha nem gátolják őket akadályok, olvasnának nemzetközi sajtótermékeket. Ez az idegen nyelvet beszélők (a teljes magyar lakosság 42,4%-a) számának függvénye, mely nagymértékben lecsökkenti az elemezni tudott csoportot. Ezt kiegészítve megállapítottam a Facebook-felhasználók számát is (a teljes magyar lakosság 66,16%-a), mivel kutatásom során ezen a felületen vizsgálódtam, hiszen ez az a nyilvános portál, ahol mindenki számára elérhető az összes hozzászólás, illetve a reakciók- és a megosztások száma.

Diskurzuselemzésemmel tipizáltam azokat a nemzetközi médiaterméket olvasó magyar hozzászólókat, akik a vizsgált esetekkor jelen voltak a BBC, a CNN és a The New York Times oldalain. Négy típust különböztettem meg: a büszke magyarokat, a szégyenkezőket, a védelmezőket és a határátlépőket, melyek reprodukálják az elméletben használt médiahatás modelleket. Ezek bizonyítottan szinte ugyanazt állítják: a nemzetközi médiatermékek még arra a kis csoportra sincsenek hatással a kérdésben, akik számára járható út eljutni a híroldalak Facebook oldalaira.

Ebből levonható az a következtetés, hogy a magyar közvélemény nagyobbrészt kormánypárti megítéléssel rendelkezik a pedofilellenes törvény kapcsán.

IRODALOMJEGYZÉK

Átlátszó.hu (2021): Az LMBTQ-ellenes törvény: magyar kormány orosz úton
https://pcblog.atlatszo.hu/2021/06/14/az-lmbtq-ellenes-torveny-magyar-kormany-orosz-uton/
Letöltve: 2022. november 1.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2016/C 202/02) III. CÍM Egyenlőség, 21. cikk (2016)
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN

Bajomi-Lázár Péter (2006): Manipulál-e a média? Médiakutató 2006 nyár
https://www.mediakutato.hu/cikk/2006_02_nyar/04_manipulal-e_a_media/
Letöltve: 2022. november 1.

Deborah Tannen, Heidi E. Hamilton and Deborah Schiffrin (2015): The Handbook of Discourse Analysis. John Wiley & Sons, Inc. except for Chapter 16 © Bloomsbury Publishing Plc

Euronews.com (2022): Orbán a kevert fajokról: nem úgy gondolta, és nem mindig fogalmaz pontosan
https://hu.euronews.com/2022/07/29/orban-a-kevert-fajokrol-nem-ugy-gondolta-es-nem-mindig-fogalmaz-pontosan
Letöltve: 2022. november 1.

Európai Unió – Alapelvek, országok, történet – Elvek és értékek – Célok és értékek
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_hu
Letöltve: 2022. november 1.

European Commission (2020): Union of Equality: The Commission presents its first-ever strategy on LGBTIQ equality in the EU
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2068

Eurostat (2016): Number of foreign languages known (self-reported) by sex
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_aes_l21$DV_355/default/table?lang=en
Letöltve: 2022. november 1.

Eurostat (2020): Internet use by individuals 2010-2021
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tin00028/default/table?lang=en
Letöltve: 2022. november 1.

Hír TV (2022): Tusványos 31 - Orbán Viktor beszéde (2022-07-23) - HÍR TV
https://www.youtube.com/watch?v=qwDgIYXR2v4
Letöltve: 2022. november 7.

HVG (2021): A jelentős társadalmi és ellenzéki tiltakozás ellenére elfogadták...
Facebook, 2021. június 15.
https://www.facebook.com/hvghu/posts/pfbid0yqsrJNe3uZc3XZE1ocbc4fGDV9t6zVAQgsw5Fwn5hfhPnbtCeXBmsicsQ7uenM5ml
Letöltve: 2022. november 1.

James Paul Gee (1999): An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method. London, Routledge Taylor & Francis Group

Kantar Hoffmann (2021): Műsortípusok szerepe – Kutatási riport, készült a MEME részére
https://www.memeinfo.hu/system/files/researches/attachments/roles_of_genre_2021_hun.pdf
Letöltve: 2022. november 1.

Magyar Közlöny 118. szám (2021): 2021. évi LXXIX. törvény a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról

Magyar Nemzet.hu (2021): Elfogadta az Országgyűlés a pedofilellenes törvénycsomagot
https://magyarnemzet.hu/belfold/2021/06/elfogadta-az-orszaggyules-a-pedofilellenes-torvenycsomagot
Letöltve: 2022. november 1.

Meduza.io (2022): Russian State Duma unanimously approves amendments banning LGBT 'propaganda' regardless of age
https://meduza.io/en/news/2022/10/27/russian-state-duma-approves-amendments-banning-lgbt-propaganda-regardless-of-age
Letöltve: 2022. november 1.

Meduza.io (2022): 'There are no homosexuals in this country' How Putin's embrace of homophobia echoes dictators of the past
https://meduza.io/en/feature/2022/10/21/there-are-no-homosexuals-in-this-country
Letöltve: 2022. november 1.

Metropol.hu (2021): „A gyermekek védelméből nem engedünk!" – elfogadták a pedofilellenes törvényjavaslatot
https://metropol.hu/kozelet/a-gyermekek-vedelmebol-nem-engedunk-elfogadtak-a-pedofilellenes-torvenyjavaslatot-364834/
Letöltve: 2022. november 1.

Michel Foucault (2001): A tudás Archeológiája. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó

Nemzeti Választási Iroda (2022): Országos Népszavazás 2022. április 3.
https://vtr.valasztas.hu/nepszavazas2022
Letöltve: 2022. november 1.

Népszava.hu (2021): Elfogadták a „pedofil törvényt", sötét kor jön a közoktatásban
https://nepszava.hu/3123147_elfogadtak-a-pedofil-torvenyt-sotet-kor-jon-a-kozoktatasban
Letöltve: 2022. november 1.

Népszava.hu (2021): Orbán szerint Brüsszel azt akarja, hogy beengedjük az LMBTQ-aktivistákat az iskolákba és az óvodákba
https://nepszava.hu/3125663_orban-szerint-brusszel-azt-akarja-hogy-beengedjuk-az-lmbtq-aktivistakat-az-iskolakba-es-az-ovodakba
Letöltve: 2022. november 1.

NMHH (2022): Internetes közönségmérési adatok (2022. II. negyedév)
https://nmhh.hu/cikk/230942/Internetes_kozonsegmeresi_adatok_2022_II_negyedev

Letöltve: 2022. október 31.

Oosga.org (2022): Facebook Data in Hungary – Demographic, Usage, and Marketing Data of Hungary
https://oosga.org/facebook/hun/
Letöltve: 2022. november 1.

Origo (2021): A baloldal a gyermekeket zaklatók oldalára állt...
Facebook, 2021. június 15.
https://www.facebook.com/OrigoHirek/posts/pfbid0GMykYqU7mPgQ2Uw3WvWAg2TGcYCTUzFm6pBRzg8CHTRr3B36QfvA5tjywRUeat1Nl
Letöltve: 2022. november 1.

Origo.hu (2021): A nemrégiben elfogadott gyermekvédelmi törvényt széleskörű támogatottság övezi
https://www.origo.hu/itthon/20210625-a-nemregiben-elfogadott-gyermekvedelmi-torvenyt-szeleskoru-tamogatottsag-ovezi.html
Letöltve: 2022. november 1.

Origo.hu (2021): Elfogadta az Országgyűlés a törvényjavaslatot, keményen lecsapnak a pedofilokra
https://www.origo.hu/itthon/20210615-pedofilellenes-torveny-elfogadas-orszaggyules.html
Letöltve: 2022. november 1.

Origo.hu (2021): Gátlástalan LMBTQ-propaganda és erőszakos brüsszeli támadások: ezért van szükség a gyermekvédelmi népszavazásra
https://www.origo.hu/itthon/20210721-gyermekvedelmi-nepszavazas-okok.html
Letöltve: 2022. november 1.

Pwc (2020): Átalakulóban a médiafogyasztási szokások
https://www.pwc.com/hu/hu/iparagak/media_es_szorakoztatoipar/mediafogyasztasi_szokasok_2020.pdf
Letöltve: 2022. november 1.

Republikon Intézet (2021): Médiafogyasztás Magyarországon – Televíziós csatornák, hírportálok, közösségi média
http://republikon.hu/media/98833/republikon-mediafogyasztas-21-06-28.pdf
Letöltve: 2022. november 1.

Ripost.hu (2021): FELHÁBORÍTÓ: A BALOLDAL A VÉDELMÉBE VETTE A PEDOFILOKAT, NEM TÁMOGATJÁK A TÖRVÉNY SZIGORÍTÁSÁT
https://ripost.hu/insider/2021/06/baloldal-pedofilokat
Letöltve: 2022. november 1.

Ripost.hu (2021): KOCSIS MÁTÉ: A GYERMEKVÉDELEM ÜGYÉÉRT A MI POLITIKAI KÖZÖSSÉGÜNK A LEGVÉGSŐKIG KIÁLL
https://ripost.hu/politik/2021/12/kocsis-mate-a-gyermekvedelem-ugyeert-a-mi-politikai-kozossegunk-a-legvegsokig-kiall

Letöltve: 2022. november 1.

Qubit.hu (2021): A TÖBBSÉG SZERINT IS BÜNTETI A KISEBBSÉGEKET A „PEDOFILTÖRVÉNY”
https://qubit.hu/2021/07/09/a-tobbseg-szerint-is-bunteti-a-kisebbsegeket-a-pedofiltorveny
Letöltve: 2022. november 1.

Válasz Online.hu (2021): A NER már a sajtó 50 százalékát kontrollálja – itt a nagy médiatérkép
https://www.valaszonline.hu/2021/01/04/a-ner-mar-a-sajto-50-szazalekat-kontrollalja-itt-a-nagy-mediaterkep/?fbclid=IwAR3FWG5Yw-VAoo7WwqNSsaja01_G-P53zqsflImoc2QQJMeXarbLBekRw5E
Letöltve: 2022. november 1.

Válasz Online.hu (2022): A Nyugat hibája? Mondatról mondatra elemezzük Putyin háborúindító beszédét
https://www.valaszonline.hu/2022/03/04/putyin-beszed-ukrajna-haboru-amerika-felelosseg-elemzes/
Letöltve: 2022. november 1.

24.hu (2021): Átment a melegellenessé alakított pedofiltörvény, a Jobbik is megszavazta
https://24.hu/belfold/2021/06/15/pedofiltorveny-fudan-alapitvany-parlament-szavazas/
Letöltve: 2022. november 1.

24.hu (2021): Orosz mintára vezetne be melegellenes propagandatörvényt a kormányoldal
https://24.hu/belfold/2021/06/10/orosz-melegellenes-propagandatorveny/
Letöltve: 2022. november 1.

444.hu (2021): A Fidesz és a Jobbik megszavazta a homofób módosítókkal teleírt pedofiltörvényt
https://444.hu/2021/06/15/a-fidesz-es-a-jobbik-megszavazta-homofob-modositokkal-teleirt-pedofiltorvenyt
Letöltve: 2022. november 1.

444.hu (2021): A homoszexualitást a pedofíliával összemosó magyar törvény még az eredeti orosz mintánál is szigorúbb
https://444.hu/2021/06/16/a-homofobiat-pedofiliaval-osszemoso-magyar-torveny-meg-az-eredeti-orosz-mintanal-is-szigorubb
Letöltve: 2022. november 1.

444.hu (2021): Orbán a német sajtónak: A magyar állam aktívan védi a melegek jogait
https://444.hu/2021/06/23/orban-a-nemet-sajtonak-a-magyar-allam-aktivan-vedi-a-melegek-jogait
Letöltve: 2022. november 1.

888.hu (2021): Ugyanazok sivalkodnak a pedofilellenes törvény miatt, mint anno a migráció miatt
https://888.hu/egy-soros-egy-forditott/ugyanazok-sivalkodnak-a-pedofilellenes-torveny-miatt-mint-anno-a-migransok-miatt-4324252/

Letöltés dátuma: 2022. november 6.